

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ІСТОРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Викладач: доктор історичних наук, професор Лях Сергій Романович

Кафедра: історії України (5-й корпус ЗНУ, ауд. 319, тел. 061-228-76-32)

E-mail: s_lyakh@ukr.net

Інші засоби зв'язку: Moodle

Консультації: дистанційні – ZOOM, електронна пошта

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:		Історія доктор філософії					
Статус дисципліни:		Обов'язкова					
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2021-2022	Рік навчання	2	Тижні	12
Вид контролю:		Екзамен					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6886				

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті формування предметних уявлень майбутніх дисертантів про новітні напрями, підходи, парадигми, інструментарії, прийоми та методи наукових досліджень в галузі історії, стимулювання творчого індивідуального пошуку молодих вчених. Зокрема, будуть розібрані загальні тенденції в трансформації тематики і методики історичних досліджень; надані алгоритми і конкретні зразки сучасних успішних досліджень.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Здатність обирати тему дослідження відповідно до сучасних академічних міжнародних стандартів.

Здатність здійснювати аксіологічний аналіз своїх і інших наукових праць.

Уміння вичерпно формулювати об'єкт, предмет, мету і завдання свого дослідження;

Здатність забезпечити наукову новизну свого дослідження.

Компетентність вільно орієнтуватися в питаннях актуальності, практичної і теоретичної значимості та наукової новизни свого дослідження.

Уміння свідомо планувати структуру свого дослідження і оптимальну послідовність дослідницьких операцій.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації або матеріали лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання тестів, самостійних робіт, основна та додаткова література розміщені на платформі Moodle:
<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6886>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Основними контрольними заходами є есе, самостійні роботи та доповіді-презентації, які виконуються після опанування відповідної теми курсу. Всі поточні контрольні заходи та методичні рекомендації до їх виконання розташовані на платформі Moodle.

Підсумковий контрольний захід

Основним контрольним заходом є усна відповідь на 2 теоретичні та 1 практичне питання в очному або дистанційному режимі. Перелік екзаменаційних питань розміщений на платформі Moodle.

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи, кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Виклики сучасності і історична наука</i>		
Тиждень 1 Лекція 1	Виклики сучасності і історична наука	<i>Есе № 1</i> (5 балів)
Тиждень 2 Семінар 1	Сучасні підходи до пізнання історії	<i>Самостійна робота № 1</i> (10 балів)
<i>Змістовий модуль 2. «Людський вимір» предмета історичних студій</i>		
Тиждень 3 Лекція 2	Історична антропологія	
Тиждень 4 Семінар 2	Історична антропологія: методологічні засади	<i>Есе № 2</i> (5 балів)
Тиждень 5 Семінар 3	Історична антропологія: методи і специфіка джерельної бази	
Тиждень 6 Лекція 3	Мікроісторія	
Тиждень 7 Семінар 4	Мікроісторія	<i>Доповідь-презентація №1</i> (10 балів)
<i>Змістовий модуль 3. Просопографія. Усна історія</i>		
Тиждень 8 Лекція 4	Просопографія	
Тиждень 9 Семінар 5	Просопографія	<i>Есе № 3</i> (5 балів)
Тиждень 10 Лекція 5	Усна історія	<i>Самостійна робота № 2</i> (10 балів)
<i>Змістовий модуль 4. Кількісні методи в історичних дослідженнях</i>		
Тиждень 11 Лекція 6	Кількісні методи в історичних дослідженнях	<i>Есе № 4</i> (5 балів)
Тиждень 12 Семінар 5	Кількісні методи в історичних дослідженнях	<i>Доповідь-презентація №1</i> (10 балів)

Екзамен	Усна відповідь на 3 теоретичні і 1 практичне питання в очному або дистанційному режимі за матеріалами усього курсу (40 балів)
---------	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Література:

Зразки історичних досліджень

1. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV–XVIII ст. – Т.1–3. – К.: Основи, 1995–1998.
2. Гинзбург К. Сыр и черви: Картина мира одного мельника, жившего в XVI веке. – М.: РОССПЭН, 2000.
3. Ле Руа Ладюри Э. Монтанью, окситанская деревня (1294–1324). – Екатеринбург: Уральский ун-т, 2001
4. Лебина Н.Б. Повседневная жизнь советского города: нормы и аномалии. 1920–1930 годы. – СПб, 1999.
5. Нариси повсякденного життя радянської України в добу непу (1921–1928 рр.): Колективна монографія. – Ч.2. – К.: Інститут історії України НАН України, 2010. – 382 с.
6. Осокина Е.А. За фасадом «сталинского изобилия». Распределение и рынок в снабжении населения в годы индустриализации, 1927–1941. – М.: РОССПЭН, 1998.
7. Thompson P. The Edwardians: The Remaking of British Society. London; New York, 1992.

Аналітика

11. Кісь О. Усна історія: становлення, проблематика, методологічні засади. *Україна модерна*. Т.11. Львів; Київ, 2007. С.7–21.
12. Кромм М.М. Историческая антропология. Учебное пособие. Санкт-Петербург; Москва, 2010. 214 с.
13. Кун Т. Структура научных революций. Москва, 1977.

14. Нові перспективи історіописання / За ред. Пітера Берка. – К., 2004.
15. Святець Ю.А. Кліометрика. Дніпропетровськ: ун-т, 2003.
16. Старовойтенко І. Просопографія: підходи до трактування змісту наукової дисципліни в історіографії. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*. 2006. №13. С.6–27.
17. Усна історія: теорія та практика / Упорядники А. Бойко, С. Білівненко, Ю. Головка та ін. Запоріжжя: Тандем-У, 2008. 100 с.

Інформаційні ресурси

1. Інститут історії України НАН України. URL: <http://www.history.org.ua>
2. Ізборник. URL: <http://litopys.org.ua/>
3. histirians.in.ua – український науковий історичний веб-портал.
4. Сайт Інституту історичних досліджень Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка. URL: www.franko.lviv.ua
5. History and Theory: Studies in the Philosophy of History URL: <https://www.histiryandtheory.org>
6. <http://oralhistory.com.ua> – Українська асоціація усної історії.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Стиль поведінки

Аспірант – це майбутній вчений. Аспірант повинен випрацьовувати такі якості, як креативність, широка ерудиція, критичність мислення, комунікативність, висока працездатність.

Політика академічної доброчесності

Справа не лише в засудженні крадіжок. Проблема є глибшою: плагіат – це ворог самостійного пошуку. А саме здатність самостійно продукувати ідеї і сюжети є головною і найціннішою рисою професійного історика.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача з аспірантами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити аспірантів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Якщо з технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа на пошту викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Аспіранти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих аспірантами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання аспіранту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmp5>. Підстави та процедури відрахування аспірантів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9yfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для аспірантів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
 - для аспірантів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович
- У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.